

สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอสรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย ซึ่งมีเนื้อหาสาระตามลำดับดังต่อไปนี้

สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันของ วิทยาลัยครูในภาคใต้ 5 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี และวิทยาลัยครูสงขลา โดยศึกษาตามทัศนะ ของอาจารย์กับนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2522 แล้วนำทัศนะเหล่านั้นมา วิเคราะห์เปรียบเทียบตามตัวแปรของอายุวิทยาลัย (วิทยาลัยครูเก่า, วิทยาลัยครูใหม่) สถานที่ตั้งของวิทยาลัย (วิทยาลัยครูในเมือง, วิทยาลัยครูนอกเมือง) และสถานภาพของ สมาชิกในวิทยาลัย ผู้ตอบแบบสอบถาม (อาจารย์, นักศึกษา) โดยตั้งสมมุติฐานไว้ว่าทัศนะ ของอาจารย์กับนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูตามตัวแปรดังกล่าวแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย มีดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูทั้ง 5 วิทยาลัยในภาคใต้ โดยสุ่มตัวอย่างมารวมทั้งสิ้น 732 คน ซึ่งเป็นอาจารย์ 138 คน นักศึกษา 594 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) สุ่มอาจารย์ตามคณะวิชาในอัตราร้อยละ 25 สุ่มนักศึกษาระดับ ป.กศ. ชั้นสูง และระดับ ปริญญา ตามชั้นปีในอัตราร้อยละ 10 ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมาทั้งหมด 718 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.09

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยการศึกษาจากเอกสารและแบบสำรวจสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาที่มีผู้สร้างไว้ทั้งของไทยและต่างประเทศ แบบสอบถามดังกล่าวได้รับการตรวจสอบและการตัดสินจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการอุดมศึกษา การวิจัยและการฝึกหัดครู จำนวน 9 ท่าน ทั้งนี้เพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) และเพื่อการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ทดลองใช้ (Try Out) แบบสอบถามกับอาจารย์ 30 คน และนักศึกษา 50 คน ของวิทยาลัยครูพระนคร เพื่อนำมาหาความเชื่อมั่น ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น .91 แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ฉบับ คือฉบับสำหรับอาจารย์ และฉบับสำหรับนักศึกษา แต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ ตอนที่ 2 มี 86 ข้อรายการซึ่งเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครู โดยให้ผู้ตอบแสดงทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูที่ตนสังกัด สภาพแวดล้อมแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน
2. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
3. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา
4. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร
5. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

3. การตรวจให้คะแนนและการนับคะแนนในแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดตามประเภทของขอรายการ กล่าวคือ ขอรายการของสภาพแวดล้อมที่เป็นไปในทางพึงประสงค์ (Positive) ให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลักษณะความคิดเห็นตามลำดับ ดังนี้ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ส่วนขอรายการที่เป็นสภาพแวดล้อมไม่พึงประสงค์ (Negative) ในขอรายการที่ 2, 4, 23, 26, 30, 31, 33, 35, 40, 57, 60, 64, 69 และ 79 รวม 14 ข้อ ได้ให้คะแนนไปในทางตรงกันข้าม เป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับความคิดเห็นดังนี้ เห็นด้วยมากที่สุด, เห็นด้วย, ไม่แน่ใจ, ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมากที่สุด การกล่าวถึงขอรายการไม่พึงประสงค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เปลี่ยนข้อความให้เป็นสภาพแวดล้อมพึงประสงค์

เพื่อรับกับการกลับคะแนน และเป็นที่เข้าใจได้ง่ายในการวิเคราะห์และเสนอข้อมูล ตัวอย่างเช่น
ข้อยกเว้นที่ 2 อาจารย์ส่วนใหญ่ขาดคะแนนเสมอ เปลี่ยนเป็น การมาสอนอย่างสม่ำเสมอของ
อาจารย์ เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูรวมทั้ง 5 วิทยาลัย
และในวิทยาลัยแต่ละแห่ง วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นตามตัวแปรที่กำหนดในสมมุติฐาน 8 ข้อ วิเคราะห์
โดยการหาค่า t (t -test) การคำนวณค่าทางสถิติในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรม SPSS ของ
ศูนย์คอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. การเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้ความเรียง ตาราง และ
แผนภูมิ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้เป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว หรือสถานภาพ
ของอาจารย์และนักศึกษา ส่วนที่ 2 ทักษะของอาจารย์และนักศึกษามีต่อสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยครูในภาคใต้ที่ตนสังกัด ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นค่าเฉลี่ย
ของทักษะอาจารย์กับนักศึกษามีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้รวมทุกด้าน ตอนที่ 2
เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้เป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน โดยให้นำค่า
เฉลี่ยของทักษะอาจารย์กับนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยมาเสนอ และเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยรวม
ของวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง สรุปการเปรียบเทียบด้วยแผนภูมิซึ่งใช้กราฟแท่ง แล้วบรรยายขอ
รายการของสภาพแวดล้อมพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด 3 อันดับแรก โดยผู้วิจัยได้
นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเสนอทีละด้าน ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์กับ
นักศึกษามีต่อสภาพแวดล้อมตามตัวแปร อายุ-สถานที่ตั้งของวิทยาลัยและสถานภาพของผู้ตอบ
แบ่งการวิเคราะห์เป็น 8 ตอนตามสมมุติฐาน 8 ข้อ

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพของอาจารย์และนักศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นอาจารย์มีจำนวน 138 คน เป็นเพศชายร้อยละ 58
เพศหญิงร้อยละ 42 อาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.5 มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี ร้อยละ

87 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคใต้ ร้อยละ 68.8 สมรสแล้ว ร้อยละ 52.2 มีวุฒิปริญญาตรี ร้อยละ 44.2 มีวุฒิปริญญาโท ด้านประสบการณ์ของอาจารย์ ร้อยละ 34.1 มีประสบการณ์ 7-9 ปี ร้อยละ 25.3 มีประสบการณ์ 4-6 ปี ร้อยละ 22.5 มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป ที่พักของอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 79 ใต้แกบ้านพักของวิทยาลัย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษา มีจำนวน 580 คน เป็นเพศชายร้อยละ 42.1 เพศหญิงร้อยละ 57.9 นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 55 มีอายุระหว่าง 20-21 ปี รองลงไป ร้อยละ 20.7 มีอายุระหว่าง 18-19 ปี นักศึกษาเกือบทั้งหมดหรือ ร้อยละ 99.1 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคใต้ นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.8 เป็น โสค ร้อยละ 85.5 เป็นนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ร้อยละ 14.5 เป็นนักศึกษาระดับ ค.บ. ด้านที่พัก ร้อยละ 27.4 พักอยู่ในหอพักของวิทยาลัย ร้อยละ 21.7 พักอยู่กับบิดามารดา นอกเหนือจากนี้พักอยู่ในหอพักเอกชน พักอยู่กับญาติ และอยู่บ้านเช่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.8 มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 20.7 บิดามารดารับราชการ

รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม 718 คน เป็นอาจารย์ร้อยละ 19.22 นักศึกษาร้อยละ 80.78

ส่วนที่ 2 ทักษะของอาจารย์กับนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้

2.1 สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้อาจรวมทุกด้าน ค่าเฉลี่ยของทักษะอาจารย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูด้านต่าง ๆ มีลำดับสอดคล้องกับทักษะของนักศึกษากล่าวคือ ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน รองลงไปตามลำดับได้แก่ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร ค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านกิจกรรมนักศึกษา

2.2 สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้จำแนกตามด้าน

2.2.1 สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน

ค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้งความทักษะอาจารย์และนักศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ วิทยาลัยครูภูเก็ต ค่าเฉลี่ยทักษะอาจารย์วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และ

วิทยาลัยครูสงขลา สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้งภาค วิทยาลัยครูยะลาเท่ากับค่าเฉลี่ยรวม ส่วนวิทยาลัยครูภูเก็ต และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้งภาค ค่าเฉลี่ยที่ศณะนักศึกษาที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้งภาค ได้แก่ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี และวิทยาลัยครูยะลา ที่ต่ำกว่าได้แก่ วิทยาลัยครูภูเก็ตและวิทยาลัยครูสงขลา ค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันมากที่สุดระหว่างทัศนะอาจารย์กับนักศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ที่ต่างกันมากที่สุด ได้แก่วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

ขอรายการของสภาพแวดล้อมพึงประสงค์ด้านการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ตามทัศนะของอาจารย์ ได้แก่ การที่อาจารย์แจ้งกำหนดการสอนล่วงหน้า การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้เสมอ และการบอกขอบข่ายของเนื้อหาวิชาที่สอนในตอนแรกของการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามทัศนะของนักศึกษา ได้แก่ การบอกขอบข่ายของเนื้อหาวิชาในตอนแรกของการสอน การแจ้งกำหนดการสอนล่วงหน้า และการที่อาจารย์มีความรู้อย่างดีในเนื้อหาวิชาที่สอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทัศนะของอาจารย์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของอาจารย์ ความกระตือรือร้นของบรรยากาศการเรียนของนักศึกษา การตอบอภิปรายในชั้นเรียนมากกว่าการฟังคำบรรยายของนักศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทัศนะของนักศึกษาสอดคล้องกับทัศนะของอาจารย์ใน 2 ประการแรก ส่วนที่นักศึกษามีความเห็นต่างออกไปคือ การใส่อุปกรณ์ประกอบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาของอาจารย์

2.2.2 สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ค่าเฉลี่ยสูงสุดตามทัศนะของอาจารย์ ได้แก่ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช รองลงมาได้แก่ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ค่าเฉลี่ยของอีก 3 วิทยาลัยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้งภาคของอาจารย์ โดยค่าเฉลี่ยของอาจารย์วิทยาลัยครูภูเก็ตค่าที่สุด ส่วนทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด วิทยาลัยครูสงขลาต่ำที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยรวมทั้งภาคของอาจารย์ต่ำกว่าของนักศึกษา

ขอรายการของสภาพแวดล้อมไม่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ตามทัศนะของอาจารย์ ได้แก่ การที่นักศึกษาไม่รู้สึกเจ็บเหงาเมื่ออยู่ในวิทยาลัย ใช้เวลาสังสรรค์กับเพื่อนร่วมวิทยาลัยในโอกาสต่าง ๆ และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ความทันสมัยของนักศึกษา ได้แก่ การรับประทานอาหารกลางวันร่วมกันเป็นกลุ่ม การใช้เวลา
 สันทันท์กับเพื่อนร่วมวิทยาลัยใน โอกาสต่าง ๆ และการคบเพื่อนที่สนใจการเรียน สภาพแวดล้อม
 ไม่พึงประสงค์ที่มีอยู่มากในวิทยาลัยครูภาคใต้ทั้งความทันสมัยของอาจารย์และนักศึกษา ได้แก่
 นักศึกษาประสบปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม นักศึกษาชอบทำงานเดี่ยวมากกว่างานกลุ่ม และ
 การเลือกวิชาเรียนตามเพื่อน

2.2.3 สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ค่าเฉลี่ยสูงสุดตาม
 ทักษะของอาจารย์ ได้แก่ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ค่าสุดได้แก่วิทยาลัยครูภูเก็ต ค่าเฉลี่ย
 สูงสุดตามทักษะของนักศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ค่าสุดได้แก่วิทยาลัยครูภูเก็ต
 และวิทยาลัยครูสงขลา ค่าเฉลี่ยรวมทั้งภาคของอาจารย์ต่ำกว่าของนักศึกษา

ขอรายการของสภาพแวดล้อมพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ
 แรก ตามทักษะของทั้งอาจารย์และนักศึกษา ได้แก่ การที่วิทยาลัยให้การสนับสนุนการจัด
 กิจกรรมนักศึกษา คณะกรรมการนักศึกษาทำหน้าที่ในการวางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรม
 และนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ค่าเฉลี่ยค่าสุดของสภาพแวดล้อม
 พึงประสงค์ตามทักษะของอาจารย์ ได้แก่ การประเมินผลการจัดกิจกรรม ความร่วมมือจาก
 อาจารย์ในการจัดกิจกรรม และความเป็นอิสระของนักศึกษาในการกำหนดแผนการจัดกิจกรรม
 ตามทักษะของนักศึกษา ได้แก่ ความร่วมมือจากอาจารย์ในการจัดกิจกรรม ความร่วมมือจาก
 นักศึกษาในการดำเนินกิจกรรม และการเข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬาของนักศึกษา

2.2.4 สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร ค่าเฉลี่ยทั้งของอาจารย์
 และนักศึกษา สูงสุดได้แก่วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ค่าสุดได้แก่วิทยาลัยครูภูเก็ต ค่าเฉลี่ย
 รวมทั้งภาคของอาจารย์ต่ำกว่าของนักศึกษา

ขอรายการของสภาพแวดล้อมพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ
 ตามทักษะของอาจารย์ ได้แก่ การให้คำปรึกษาและชี้แจงการเลือกวิชาที่ตนเองเป็นเรียน
 การจัดบริการค่าน้ำหอสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ (ในวิทยาลัยครูเก่า) และความไม่ซ้ำซ้อนของ
 ตารางสอนในแต่ละภาคเรียน ตามทักษะของนักศึกษา ได้แก่ การจัดบริการค่าน้ำหอสมุดอย่าง
 มีประสิทธิภาพ ความสอดคล้องของเนื้อหาหนังสือในห้องสมุดกับวิชาที่จะศึกษาค้นคว้า (ใน
 วิทยาลัยครูเก่า) และการได้รับคำปรึกษาและชี้แจงการเลือกวิชาที่ตนเองเป็นเรียน ข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ ตามทัศนะของอาจารย์ ได้แก่ การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัย ความเพียงพอของจำนวนหนังสือในห้องสมุด และประสิทธิภาพในการจัดการประชาสัมพันธ์ ตามทัศนะของนักศึกษา ได้แก่ การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัย การลงโทษนักศึกษาที่กระทำผิดระเบียบโดยเคร่งครัด และความเพียงพอของจำนวนหนังสือในห้องสมุด

2.2.5 สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ยสูงสุดตามทัศนะของอาจารย์ ได้แก่ วิทยาลัยครูยะลา ต่ำสุดได้แก่วิทยาลัยครูสงขลา ค่าเฉลี่ยสูงสุดตามทัศนะของนักศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยครูยะลา ต่ำสุดได้แก่ วิทยาลัยครูภูเก็ต ค่าเฉลี่ยรวมทั้งภาคของอาจารย์ต่ำกว่าของนักศึกษา

ข้อรายการของสภาพแวดล้อมพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ตามทัศนะของอาจารย์ตรงกับทัศนะของนักศึกษา ได้แก่ สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างพอเหมาะ และมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ ตามทัศนะของอาจารย์ ได้แก่ ความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำ และของโรงอาหาร การมีบริการน้ำดื่มตามอาคารสถานที่ต่าง ๆ ตามทัศนะของนักศึกษา ได้แก่ ความเพียงพอของที่หางานอดิเรกเรียน การมีห้องเรียนที่ปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก และการมีโรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ

ส่วนที่ 3. เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ตามสมมุติฐาน 8 ข้อ

3.1 สมมุติฐานข้อ 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูเท่ากับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูใหม่ตามทัศนะของอาจารย์แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยแตกต่างกันในด้านการเรียนการสอนและด้านการบริหาร

3.2 สมมุติฐานข้อ 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในเมืองกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนอกเมืองตามทัศนะของอาจารย์ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ถ่าพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

3.3 สมมุติฐานข้อ 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูเก่า กับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูใหม่ ตามทัศนะของนักศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยแตกต่างกันในด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารและด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

3.4 สมมุติฐานข้อ 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในเมือง กับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนอกเมือง ตามทัศนะของนักศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยแตกต่างกันในด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

3.5 สมมุติฐานข้อ 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูเก่า ตามทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษามีแตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ถ้าวินิจฉัยเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันในด้านการบริหารและด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

3.6 สมมุติฐานข้อ 6 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูใหม่ ตามทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษามีแตกต่างกันจึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ถ้าวินิจฉัยเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันในด้านการบริหาร

3.7 สมมุติฐานข้อ 7 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในเมืองตามทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษามีแตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ถ้าวินิจฉัยเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนและด้านการบริหาร

3.8 สมมุติฐานข้อ 8 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนอกเมืองตามทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษาแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยแตกต่างกันในด้านการบริหารและด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลของการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ยังมุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการทำงาน มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ถึงร้อยละ 87 โดยร้อยละ 50 อยู่ในจังหวัดภูเก็ตเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครู และร้อยละ 37 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดใกล้เคียง มีอาจารย์เพียงร้อยละ 13 เท่านั้นที่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคใต้ แสดงว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ของการทำงานในท้องถิ่นเดิมของตน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากอาจารย์มีความเคยชิน มีความผูกพันและความพอใจกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจในภูมิลำเนาเดิมของตน วุฒิของอาจารย์มีระดับปริญญาตรีมากกว่าปริญญาโทเล็กน้อย อาจจะเป็นเพราะจำนวนอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้ที่วุฒิปริญญาตรีมีมากกว่าปริญญาโท อย่างไรก็ตามจำนวนอาจารย์วุฒิปริญญาโทกำลังเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ขณะทำการวิจัยเรื่องนี้มีอาจารย์วิทยาลัยครูในภาคใต้กำลังศึกษาต่ออยู่ถึง 126 คน¹ และทุก ๆ ปี กรมการฝึกหัดครูก็ได้นับสนุนให้อาจารย์ลาศึกษาต่อทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ค่าประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ จำนวนมากที่สุดคือ 7-9 ปี และในวิทยาลัยครูเก่ามีอาจารย์จำนวนไม่น้อยที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป ค่าที่พักอาศัยพักอยู่ในบริเวณวิทยาลัยถึงร้อยละ 84.8 ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคมีบ้านพักเป็นสวัสดิการให้แก่อาจารย์ส่วนใหญ่ และอาจารย์ส่วนหนึ่งอาศัยอยู่ในหอพักของวิทยาลัยอีกด้วย สำหรับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นหญิงมากกว่าชาย อาจเป็นเพราะในปัจจุบันการรับนักศึกษาครุศึกษามีโควตาจำกัดพิเศษเช่นในอดีต ประกอบกับเพศหญิงมีความสนใจในการประกอบอาชีพครูมากกว่าเพศชาย จึงทำให้นักศึกษาหญิงมีโอกาสในการเข้าเรียนครูมากยิ่งขึ้น นักศึกษาส่วนมากอยู่ในวัยที่เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ คือมีอายุระหว่าง

¹กรมการฝึกหัดครู, สถิติการศึกษา ปี 2522 กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ (กรุงเทพมหานคร : ประจักษ์การพิมพ์, 2522), ตารางที่ 7.

20-21 ปี และ 18-19 ปี อันเป็นวัยที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมาก กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาเกือบทั้งหมดหรือร้อยละ 99.1 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคใต้ ทั้ง ๆ ที่การจำกัดภูมิลำเนาของนักศึกษามีเพียงระดับ ป.กศ.สูง ในสาขาวิชาเอกที่เป็นวิชาสามัญ คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษาเท่านั้น¹ ทั้งนี้คงจะเป็นเพราะความสะดวกและประหยัดเนื่องจากค่าใช้จ่ายอยู่ในจังหวัดภูมิลำเนาของตนหรือจังหวัดใกล้เคียงทำให้สามารถพึ่งพาอาศัยบิดามารดาหรือญาติพี่น้องได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งไม่ต้องปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่อีกด้วย นอกจากนี้การที่มีวิทยาลัยครูถึง 36 แห่งทั่วประเทศ โดยแต่ละแห่งมีเขตรับผิดชอบในการผลิตครูประมาณ 2-3 จังหวัด นักศึกษาจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาแต่ประการใด ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา ป.กศ.สูงปีที่ 1 มากที่สุด และ ค.บ.ปีที่ 2 น้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นไปตามอัตราส่วนของจำนวนนักศึกษาในวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ซึ่งบางวิทยาลัยยังไม่เปิดรับนักศึกษาระดับ ค.บ. บางวิทยาลัยเปิดรับนักศึกษาระดับนี้มาไม่นาน

2. จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาเห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูในภาคใต้ในต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยค่าผลการเรียนการสอนสูงที่สุด และค่านกิจกรรมนักศึกษาต่ำที่สุด เหตุที่สภาพแวดล้อมค่าผลการเรียนการสอนเด่นกว่าค่าอื่น ๆ อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนสภาพวิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูพ.ศ. 2518 ทำให้มีการตื่นตัวในค่าผลการเรียนการสอนหรือการผลิตครูอันเป็นภารกิจหลัก ยิ่งไปกว่านั้นการเลิกสอนภาคนอกเวลาและการลดปริมาณการรับนักศึกษาของกรมการฝึกหัดครูทำให้อัตราส่วนระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาดีกว่าเดิมมาก กล่าวคือในปี 2522 วิทยาลัยครูมีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 11 ซึ่งดีกว่าเกณฑ์ของคณะกรรมการการศึกษาและวิจัยปัญหาการผลิตครูและเกณฑ์การพิจารณาอัตรากำลังอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์

¹ วิทยาลัยครูสงขลา, "คู่มือการสมัครเข้าศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา ปีการศึกษา 2521," ไม่มีเลขหน้า, (อัครสำเนา).

และมนุษยศาสตร์ ซึ่งกำหนดอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาไว้เท่ากัน คือ 1 : 18¹ สภาพการณ์เช่นนี้ทำให้อาจารย์มีเวลาและโอกาสเตรียมการสอนและเอาใจใส่นักศึกษามากยิ่งขึ้น ดังข้อรายการด้านการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงในเรื่อง การบอกขอบข่ายของเนื้อหาวิชาที่สอนตั้งแต่ตอนแรกของการสอน การบอกกำหนดการสอบล่วงหน้า การมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี และการเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้เสมอ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดีค่าเฉลี่ยรวมด้านการเรียนการสอนในทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษายังอยู่ในระดับ 3.48 กับ 3.51 ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่มีข้อรายการของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในระดับที่เกินกว่า ไม่น่าใจ (3) แต่ยังไม่ถึงระดับเห็นด้วย (4) จึงควรที่จะได้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านนี้ให้ดีขึ้น สมกับเป็นสถาบันอุดมศึกษาซึ่งต้องมุ่งในความ เป็นเลิศทางวิชาการ สิ่งที่ดีควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสร่วมประเมินผลการสอนของอาจารย์ พยายามใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้บรรยากาศการเรียนของนักศึกษาเต็มไปด้วยความกระตือรือร้น และทำให้นักศึกษารอบอภิป്രายในชั้นเรียนมากกว่าฟังคำบรรยาย เพราะข้อรายการเหล่านี้มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำมาก

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดทั้งในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา ผลการวิจัยนี้ตรงกับปัญหาของการฝึกหัดครูที่ผู้เข้าประชุมปฏิบัติการ ระดับสูง เรื่องการฝึกหัดครูได้หยิบยกขึ้นมาอภิปรายและสรุปว่า "การจัดกิจกรรมนักศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพในทางส่งเสริมสมรรถภาพทางวิชาการ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และจากอาจารย์ในสถาบันการผลิตครู"² ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่าง

¹ คณะอนุกรรมการดำเนินการวางแผนและติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษาฝึกหัดครู, "รายงานสภาพปัจจุบันและการประเมินผลการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 4 (2520-2524) เฉพาะการฝึกหัดครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู," หน้า 163. (อัครสำเนาว)

² กรมการฝึกหัดครู, "การกำหนดปัญหาของการฝึกหัดครูในปัจจุบัน," (รายงานการประชุมปฏิบัติการระดับสูง เรื่อง การฝึกหัดครู...), หน้า 55.

กระตุ้นหันในช่วงเวลาที่ผ่านมา จากการมีเสรีภาพอย่างกว้างขวางในการจัดกิจกรรมหลัง 14 ตุลาคม 2516 มาเป็นการให้ยกเลิกระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา และให้ระงับกิจกรรมทุกรูปแบบที่จัดขึ้นภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินหลังวันที่ 6 ตุลาคม 2516 ต่อมาภายหลังแม้จะมีการผ่อนผันให้จัดกิจกรรมได้ 4 ประเภท คือ วิชาการ กีฬา ศิลปวัฒนธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ ภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดและความเห็นชอบของหัวหน้าสถานศึกษาก็ตาม แต่นักศึกษาอาจปรับตัวตามไม่ทัน ผู้บริหารของสถาบันเองก็อาจเกิดความไม่แน่ใจจนทำให้เกิดปัญหาอาจารย์และนักศึกษาไม่สนใจกิจกรรมทั้ง ๆ ที่ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่าวิทยาลัยให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมมากพอสมควร วิทยาลัยควรจะหาสาเหตุของความบกพร่องในการจัดกิจกรรม อย่างน้อยที่สุดควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงแก้ไข เพราะกิจกรรมนักศึกษาดำจัดก็ค่อนข้างมีประสิทธิภาพจะมีคุณประโยชน์อย่างมหาศาลทั้งในด้าน การส่งเสริมการเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น การฝึกให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงาน และยังช่วยพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ อีกด้วย

3. จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ทั้ง 5 ด้าน เป็นรายวิทยาลัย ตามทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษาในวิทยาลัยนั้น ๆ ที่พบว่า สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยสูงสุด วิทยาลัยครูภูเก็ตมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูทั้งสองแตกต่างกัน เมื่อดูจากประวัติของวิทยาลัยจะเห็นได้ว่า วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชมีอายุดำเนินการมากกว่าวิทยาลัยครูภูเก็ตถึง 14 ปี เปิดสอนระดับปริญญาตรีมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2517 และปัจจุบันเปิดสอนระดับปริญญาตรีถึง 7 สาขาวิชาเอก ระดับ ป.กศ.สูง 16 สาขาวิชาเอก และเป็นวิทยาลัยครูแห่งแรกในภาคใต้ที่เปิดอบรมบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ ส่วนวิทยาลัยครูภูเก็ตเพิ่งเปิดสอนระดับปริญญาตรีในปีพ.ศ. 2521 ปัจจุบันมีวิชาเอกระดับนี้ 4 สาขาวิชา ระดับ ป.กศ.สูง 10 สาขาวิชาเอก คำนวณอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่สังกัดวิทยาลัยทั้งสอง ในปีการศึกษา 2522 ถ้าเปรียบเทียบตามวุฒิอาจารย์วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช กับวิทยาลัยครูภูเก็ตแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชมีอาจารย์วุฒิปริญญาเอกร้อยละ 1.17 ขณะที่วิทยาลัยครูภูเก็ตยังไม่มี วุฒิปริญญาโท วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชมีร้อยละ 31 วิทยาลัยครูภูเก็ตมีร้อยละ 31.91

ประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชมีร้อยละ 1.17 วิทยาลัยครูภูเก็ต มีร้อยละ .71 วุฒิปริญญาตรี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชมีร้อยละ 43.27 วิทยาลัยครูภูเก็ต ร้อยละ 39.01 วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชร้อยละ 2.92 วิทยาลัยครูภูเก็ตร้อยละ 2.13 แต่อาจารย์วิทยาลัยครูภูเก็ตมีอัตราการทำงานอยู่ระหว่างศึกษาที่สูงกว่าอาจารย์วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช กล่าวคือ กำลังศึกษาต่อร้อยละ 26.24 ขณะที่อาจารย์วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชซึ่งเป็นวิทยาลัยครูขนาดใหญ่ กำลังศึกษาต่อร้อยละ 20.47¹ ความแตกต่างของความพร้อมด้านบริหารและด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เห็นได้ชัดเจน จากผลการวิจัย ได้แก่ ประสิทธิภาพของการจัดบริการด้านห้องสมุด ซึ่งวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชมีค่าเฉลี่ยสูงมาก (อาจารย์ 4.18, นักศึกษา 4.20) ในขณะที่วิทยาลัยครูภูเก็ตมีค่าเฉลี่ยต่ำมาก (อาจารย์ 2.08, นักศึกษา 2.54) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช มีอาคารหอสมุดเป็นเอกเทศมาตั้งแต่พ.ศ. 2517 จึงบริการได้เต็มรูปแบบ จำนวนหนังสือก็มีมากกว่า ส่วนวิทยาลัยครูภูเก็ตห้องสมุดใช้ส่วนหนึ่งของอาคารเรียน แต่อย่างไรก็ตามขณะทำการวิจัยนี้อาคารหอสมุดวิทยาลัยภูเก็ตกำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ซึ่งเมื่อแล้วเสร็จ การบริการต่าง ๆ ก็คงจะดีขึ้น รวมทั้งจำนวนหนังสือที่จะศึกษาค้นคว้าก็คงจะมีมากขึ้นด้วย นอกจากนี้สภาพแวดล้อมด้านการบริหารของวิทยาลัยครูภูเก็ตมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชในเกือบทุกข้อยายการ (ดูตาราง 20 และ 21 ในภาคผนวก ข.) ข้อยายการที่สำคัญ แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำตามทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยครูภูเก็ต ซึ่งผู้บริหารควรจะได้พิจารณาก็คือ การรับฟังความคิดเห็นด้านบริหารจากส่วนรวม (ข้อ 51, 2.16) และการให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการ (ข้อ 57 2.44) เพราะสิ่งเหล่านี้อาจจะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมด้านอื่น ๆ ไปด้วย

อย่างไรก็ดี การที่กรมการฝึกหัดครูมีนโยบายที่ "จะส่งเสริมให้วิทยาลัยครูทุกแห่งรักษาคุณภาพในด้านการศึกษาให้ทัดเทียมกันตามขั้นที่เปิดสอนทั่วประเทศ การให้

¹ คำนวณจาก "สถิติการศึกษา ปี 2522 กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู," ตารางที่ 1, 3 และ 7.

ความช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านการงบประมาณและอุปกรณ์ต่าง ๆ ก็จะต้องเท่าเทียมกัน โดยถือ ขอบเขตและ โครงการปรับปรุงการศึกษาของแต่ละวิทยาลัยเป็นหลัก" ¹ วิทยาลัยครูทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นวิทยาลัยครูเก่าหรือวิทยาลัยครูใหม่ วิทยาลัยครูขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ วิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ในเมืองหรือชนบทเมือง น่าจะสามารถพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ของคนให้ดีขึ้นได้ทัดเทียมกัน หากวิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีโครงการที่ดีเสนอไป กรมการฝึกหัดครูก็ควรพร้อมที่จะสนับสนุนในด้านการงบประมาณ

4. อาจารย์กับนักศึกษาของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งในภาคใต้มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ อาจารย์กับนักศึกษาในวิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี และวิทยาลัยครูสงขลา มีความเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ส่วนอาจารย์กับนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการบริหารและด้านอาคารสถานที่ ส่วนอาจารย์กับนักศึกษาวิทยาลัยครูภูเก็ตมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องกิจกรรมนักศึกษาและการบริหาร ด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ทัศนะไม่แตกต่างกัน (ดูภาคผนวก ข) การที่อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่เช่นนี้อาจจะเป็นเพราะสภาพแวดล้อมด้านนั้น ๆ ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน ช่องว่างของความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจึงมีน้อย

5. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของวิทยาลัยครูในภาคใต้มีค่าเฉลี่ยสูงในเรื่องการเตรียมตัวสอนของอาจารย์ การวางแผนการสอน การมาสอนอย่างสม่ำเสมอ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้เสมอ เป็นต้น ส่วนข้อที่ควรปรับปรุงอย่างมากก็คือ นักศึกษาไม่มีโอกาสร่วมประเมินผลการสอนของอาจารย์ บรรยายภาคการเรียนยังขาดความกระตือรือร้น และนักศึกษาไม่ชอบอภิปรายในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากกระบวนการสอนของอาจารย์ไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควร

¹กรมการฝึกหัดครู, "นโยบายและการจัดการฝึกหัดครูตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 4 (2520-2524)," (กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, 2520), หน้า 11. (อัครสำเนา)

6. สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน นักศึกษามีความสัมพันธ์กันในด้านอารมณ์ดีกว่าด้านสติปัญญา กล่าวคือ นักศึกษามีความรู้สึกลึกซึ้งกันข้างอบอุ่นเมื่ออยู่ในวิทยาลัย มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ใช้เวลาสังสรรค์ร่วมกันใน โอกาสต่าง ๆ รวมทั้งรับประทานอาหารกลางวันร่วมกันเป็นกลุ่ม แต่ในขณะที่เดียวกันนักศึกษากลับมีปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่มจนเป็นเหตุให้ชอบทำงานเดี่ยวมากกว่างานกลุ่ม และแม้ว่าในการเลือกวิชาเรียน นักศึกษามักจะเลือกเรียนตามเพื่อน แต่การปรึกษาและร่วมกันแก้ปัญหายังมีน้อย การรวมกลุ่มของนักศึกษาจึงเป็นไปในลักษณะเพื่อความสนุกสนาน เสนอมากกว่าอย่างอื่น ดังที่ นิพนธ์ คันธ เสวี ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มเพื่อนไว้ว่า "สิ่งที่น่าห่วงใยในอิทธิพลกลุ่มเพื่อนคือนิสัยนักศึกษาไทยรักความสะดวกสบาย รักสนุก ไม่เคร่งเครียดจริงจังกับเหตุการณ์ อาจเรียกได้ว่าเป็นลักษณะต่อต้านปัญญาชน (Anti-intellectualism) ไม่คอยหมกมุ่นกับตำราหรือซักถามอาจารย์หรือเพื่อนฝูง หรืออภิปรายในเรื่องวิชาการ ประคิมฐคติคนของใหม่ ๆ หรือวิธีการใหม่ ๆ"¹ ลักษณะเหล่านี้จะปรับปรุงแก้ไขได้หากอาจารย์มีความตั้งใจจริง

7. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา ทั้งอาจารย์และนักศึกษาเห็นว่าวิทยาลัยให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรม คณะกรรมการนักศึกษาทำหน้าที่ในการวางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมและกิจกรรมที่เด่นกว่าด้านอื่น ๆ คือ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สภาพแวดล้อมในด้านนี้มีข้อรายการที่ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3 ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาเพื่อหาทางแก้ปัญหาโดยเร่งด่วนอยู่หลายประการ นับตั้งแต่ ขาดการประเมินผลกิจกรรมที่จัด รูปแบบการบริหารกิจกรรมไม่เหมาะสม อาจารย์และนักศึกษามักไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดและการดำเนินการ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมด้านกีฬา วิชาการ หรือศิลปวัฒนธรรม ปัญหาที่นักศึกษาไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมนี้ เคยได้รับการหยิบยกขึ้นมาพิจารณาในการสัมมนาฝ่าย

¹นิพนธ์ คันธ เสวี, "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 5 (7 กุมภาพันธ์ 2514):

กิจกรรมนักศึกษาของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ เมื่อวันที่ 4-5 กันยายน 2521 ณ วิทยาลัยครู สงขลา ที่ประชุมได้คิดแก้ปัญหานี้โดยเสนอร่างระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมในวิทยาลัยครู พ.ศ.2521 เสนอต่อสภาการฝึกหัดครูเพื่อเป็นข้อบังคับให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของ วิทยาลัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมที่วิทยาลัยกำหนดขึ้น ระเบียบที่ประชุม สัมมนา ร่างขึ้นนี้ ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2520 ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา มาเป็นแกน แต่เข้าใจว่าร่างระเบียบฉบับนี้คงไม่ผ่านการพิจารณาจากสภาการฝึกหัดครูเพื่อ บังคับใช้ เพราะขณะทำการวิจัยเรื่องนี้ วิทยาลัยครูในภาคใต้ทั้ง 5 แห่ง ไม่ได้บังคับนักศึกษา ให้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ประการใด และจากผลการวิจัยนี้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของ นักศึกษาก็น่าจะไม่ดีขึ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้ ของ สามีรถ คงสะอาด ที่พบว่า ความร่วมมือของนักศึกษาคณะการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีน้อยไป ก็ เป็นข้อสนับสนุนยืนยันในปัญหาสำหรับความเห็นของผู้วิจัย ความพยายามหาทางแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน แต่วิธีการแก้ปัญหานักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือต่อการจัดกิจกรรม ในลักษณะจะบังคับด้วยระเบียบดังกล่าวข้างต้นไม่น่าจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม เพราะ เป็น การขัดกับปรัชญาของการทำกิจกรรมนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่การเข้าร่วมกิจกรรมของ นักศึกษาควรเป็นไปโดยสมัครใจ ตามความสนใจและความต้องการของสมาชิก วิทยาลัยควร จะหาทางยั่วยุให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรม ควรปรับปรุงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ได้ ประโยชน์และมีคุณค่าแก่นักศึกษาอย่างแท้จริง และน่าจะหาสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่ชอบ เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้ตรงจุด

8. สภาพแวดล้อมด้านการบริหารมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการจัดบริการด้านสุขภาพอนามัย การมีหนังสือที่จะศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ (ในวิทยาลัยครู

¹ สามีรถ คงสะอาด, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรม นักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 162.

ใหม่) การลงโทษนักศึกษาที่กระทำผิดระเบียบ และการจัดการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ อาจารย์ในวิทยาลัยภูเก็ต วิทยาลัยครูยะลา และวิทยาลัยครูสงขลา มีความเห็นว่า วิทยาลัยให้ความสำคัญแก่งานด้านอื่น ๆ มากกว่างานวิชาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะตามทฤษฎีเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครู ซึ่งมีฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครองและสวัสดิการนั้น ทั้ง 3 ส่วนจะต้องประสานสัมพันธ์กันอย่างดี โดยมีงานวิชาการ เป็นงานหลักและถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่ช่วยให้งานวิชาการบรรลุตามเป้าหมาย¹ ด้วยเหตุนี้วิทยาลัยครูในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาซึ่งต้องมุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการ เป็นอันดับแรก งานอื่น ๆ ควรเป็นงานเสริมวิชาการหรืออย่างน้อยที่สุดควรจะสมดุลกัน ปัญหาทางด้านการบริหารของวิทยาลัยครูที่มีมาก สาเหตุสำคัญอาจจะเนื่องมาจาก เมื่อวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติ การแบ่งส่วนราชการ และการบริหารต่าง ๆ แยกต่างไปจากเดิมเป็นอันมาก คณะอาจารย์ตลอดจนผู้ที่ทำหน้าที่ด้านบริหารยังไม่เข้าใจบทบาทที่ได้รับมอบหมาย² การพัฒนาบุคลากรทางด้านการบริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็น

9. สภาพแวดล้อมอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก วิทยาลัยครูในภาคใต้ มีสภาพห้องเรียนที่อากาศถ่ายเทได้ดี และมีแสงสว่างพอเหมาะ แสดงว่าการออกแบบอาคารเรียนเหมาะสมกับทำเลที่ตั้ง ขนาดของห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา คงจะเป็นเพราะปริมาณนักศึกษาวินิจฉัยวิทยาลัยครูได้ลดลงมากในปัจจุบัน เป็นที่น่าสังเกตว่าวิทยาลัยครูยะลา ซึ่งเป็นวิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ในตัวเมืองมากที่สุดและมีเนื้อที่น้อยที่สุดในวิทยาลัยครูภาคใต้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในด้านที่ตั้งของอาคารสถานที่เรียนและห้องสมุดที่สะดวกต่อการไปมาและการศึกษา คนควา รวมทั้งมีทางเดินติดต่อระหว่างอาคารต่าง ๆ ได้สะดวกด้วย วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

¹H.L.Isaksen, "For More Effective Pupil Personnel Service," School Excentive's Guide (New York: Prentice-Hall, Inc., 1965): 502.

²กรมการฝึกหัดครู, "แผนพัฒนาบุคลากร กรมการฝึกหัดครู 2522-2529," (กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, [ม.ป.ป.]), หน้า 4. (อัครสำเนา)

ที่บริการค่านไปรษณีย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขอยู่ภายในวิทยาลัย

10. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูเก่ากับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูใหม่ตามทัศนะของอาจารย์แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเรียนการสอนและการบริหาร ด้านการเรียนการสอนมีข้อรายการที่ต่างกัน 5 ข้อ ในเรื่องการมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน การแต่งกายตามระเบียบเมื่อเข้าชั้นเรียน การใช้เทคนิคและวิธีสอนหลายวิธี ความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา และความกระตือรือร้นของบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งทุกขอรายการ ค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยครูเก่าสูงกว่าของวิทยาลัยครูใหม่ อาจจะเป็นเพราะวิทยาลัยครูเก่ามีความพร้อมในด้านอาจารย์มากกว่าวิทยาลัยครูใหม่ก็ได้ ในด้านการบริหารอาจารย์มีทัศนะต่างกัน 5 ขอรายการ ในเรื่องการจัดบริการห้องสมุด หนังสือในห้องสมุดสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ความเพียงพอของจำนวนหนังสือในห้องสมุด ความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกายของนักศึกษา และความไม่ซ้ำซ้อนของตารางสอนในแต่ละภาคเรียน ทุกขอรายการ นอกจากขอสุดท้าย ค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยครูเก่าสูงกว่าวิทยาลัยครูใหม่ เหตุผลของ 3 ข้อแรกอาจจะเนื่องมาจากทั้ง 3 วิทยาลัยครูเก่ามีหอสมุดเป็นอาคารเอกเทศ มีอายุการดำเนินการนานกว่า มีหนังสือจำนวนมากกว่าวิทยาลัยครูใหม่ การเปิดสอนระดับปริญญามานานกว่าก็เป็นผลให้ได้รับงบประมาณในการซื้อหนังสือมากขึ้น และการที่ให้อาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ เป็นผู้เสนอซื้อหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อ ทำให้ห้องสมุดมีหนังสือที่เนื้อหาสอดคล้องกับวิชาที่จะศึกษาค้นคว้า ส่วนด้านความไม่ซ้ำซ้อนของตารางสอน ค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยครูใหม่สูงกว่าวิทยาลัยครูเก่า อาจเป็นเพราะวิชาที่เปิดสอนและจำนวนห้องเรียนมีน้อยกว่าวิทยาลัยครูเก่า ทำให้มีปัญหาในเรื่องนั้นน้อยกว่าก็ได้

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูเก่ากับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูใหม่ตามทัศนะของนักศึกษาแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการเรียนการสอนทัศนะที่ต่างกันมี 10 ขอรายการ ในด้านการมาสอนอย่างสม่ำเสมอ การให้คะแนนอย่างยุติธรรม ความกระตือรือร้นในการสอนของอาจารย์ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบ ความกระตือรือร้น

ในการเรียนของนักศึกษา การบอกขอบข่าย ของวิชาที่สอนตั้งแต่ตอนแรกของการสอน การสอนตามตารางสอนกำหนด การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของอาจารย์ การใช้เทคนิคและวิธีสอนหลายวิธี และการแต่งกายที่เหมาะสมของอาจารย์ ทุกขอรายการค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยครู เก่าสูงกว่าวิทยาลัยครูใหม่ คำนการบริหารมีทัศนะที่แตกต่างกัน 4 ขอรายการ ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับห้องสมุดและหนังสือในห้องสมุดที่วิทยาลัยครู เก่ามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าวิทยาลัยครูใหม่ คำนอาคารสถานที่ที่ทัศนะแตกต่างกัน 12 ขอรายการ (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 45 ในภาคผนวก ค.) ซึ่งทุกขอรายการค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยครู เก่าสูงกว่าวิทยาลัยครูใหม่

การที่วิทยาลัยครู เก่ามีสภาพแวดล้อมพึงประสงค์ที่ เติมนกว่าวิทยาลัยครูใหม่ ทั้งตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา อาจจะเป็นเนื่องมาจากความพร้อมทั้งในค่านอาจารย์ผู้สอน อุปกรณ์ต่าง ๆ และอาคารสถานที่ของวิทยาลัยครู เก่าซึ่งได้สร้างสมมาเป็นเวลานานนั่นเอง

11. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในเมืองกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนอกเมือง ตามทัศนะของอาจารย์เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่ถ้ามานิยามเป็นรายค่าน ทัศนะแตกต่างกันค่านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีขอรายการที่แตกต่างกัน 4 ข้อในเรื่อง การได้รับคำแนะนำ เรื่องการเรียนจากเพื่อนนักศึกษารุ่นพี่ การรับประทานอาหารกลางวันร่วมกันเป็นกลุ่ม การปรึกษาและร่วมกันแก้ปัญหา และการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งทุกขอรายการค่านค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยครูในเมืองต่ำกว่าวิทยาลัยครูนอกเมือง นั้นหมายความว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักศึกษาวิทยาลัยครูนอกเมืองดีกว่าวิทยาลัยครูในเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่วิทยาลัยครูตั้งอยู่นอกเมือง การคมนาคมไปมาไม่สะดวกทำให้นักศึกษาใช้เวลาว่างส่วนใหญ่อยู่ในวิทยาลัยมากกว่านักศึกษวิทยาลัยครูในเมือง ในค่านที่พักอาศัย นักศึกษาในวิทยาลัยครูนอกเมืองอาจนิยมอยู่ในหอพักวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยครูในเมือง สิ่งเหล่านี้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันของนักศึกษาดีกว่าไปด้วย สภาพแวดล้อมค่านอื่น ๆ อีก 4 ค่าน แม้จะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ถ้ามานิยามพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยรวมของทั้ง 4 ค่าน แล้วจะพบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนอกเมืองสูงกว่าค่าเฉลี่ยของสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในเมืองเล็กน้อยในทุก ๆ ค่าน

ทัศนะของนักศึกษารวมกับทัศนะของอาจารย์ กล่าวคือ สภาพแวดล้อม

วิทยาลัยครูในเมืองต่างกับวิทยาลัยครูนอกเมืองในทุก ๆ ด้าน ยกเว้นด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ความเห็นของนักศึกษาในการเรียนการสอนต่างกัน 13 ข้อรายการ ด้านกิจกรรมนักศึกษาต่างกัน 6 ข้อ ด้านบริหารต่างกัน 9 ข้อ ด้านอาคารสถานที่ต่างกัน 12 ข้อ (ดูภาคผนวก ค. ตารางที่ 46-50) รวมข้อรายการที่แตกต่างกัน 40 ข้อ ในจำนวนนี้ค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยครูนอกเมืองสูงกว่าวิทยาลัยครูในเมืองถึง 38 ข้อรายการ ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยครูในเมืองสูงกว่าวิทยาลัยครูนอกเมือง ได้แก่ ความเป็นอิสระของนักศึกษาในการกำหนดแผนการจัดกิจกรรม แสดงว่าในวิทยาลัยครูนอกเมืองอาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่กำหนดแผนในการจัดกิจกรรมมากกว่าในวิทยาลัยครูในเมือง และการที่กิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูนอกเมืองเด่นกว่าวิทยาลัยครูในเมือง พอจะชี้ให้เห็นได้ว่ากิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครู อาจารย์ที่ปรึกษายังมีบทบาทสำคัญอยู่ไม่น้อย ข้อแตกต่างที่วิทยาลัยครูในเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าวิทยาลัยครูนอกเมืองอีกข้อหนึ่งคือ วิทยาลัยครูในเมืองมีอาคารสถานที่เรียนตั้งอยู่ในระยะทางที่สะดวกต่อการไปมามากกว่าวิทยาลัยครูนอกเมือง

สาเหตุที่วิทยาลัยครูนอกเมืองมีสภาพแวดล้อมที่เด่นกว่าวิทยาลัยครูในเมือง อาจจะเนื่องมาจากการที่ที่ตั้งของวิทยาลัยครูอยู่ห่างไกล และความไม่สะดวกในการเดินทางไปมาทำให้อาจารย์และนักศึกษามีโอกาสใช้เวลาอยู่ในวิทยาลัยมาก สามารถอุทิศตนให้กับการเรียนการสอนได้เต็มที่ ดังข้อค้นพบในการวิจัยที่ว่า อาจารย์ในวิทยาลัยครูนอกเมืองมีความกระตือรือร้นในการสอนสูงกว่า เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบมากกว่าอาจารย์ในวิทยาลัยครูในเมือง นักศึกษาวิทยาลัยครูนอกเมืองมีการค้นคว้าจากห้องสมุดเพื่อประกอบการเรียนมากกว่า เข้าชั้นเรียนตรงตามเวลาที่กำหนดมากกว่านักศึกษาวิทยาลัยครูในเมือง เป็นต้น การที่วิทยาลัยตั้งอยู่นอกเมืองทำให้อาจารย์และนักศึกษาสวนใหญ่พักอยู่ในบริเวณวิทยาลัย โดยพักอยู่ในบ้านพักหรือหอพักของวิทยาลัย เมื่อมีกิจกรรมนักศึกษาปรากฏว่าอาจารย์วิทยาลัยครูนอกเมืองให้ความร่วมมือมากกว่าอาจารย์วิทยาลัยครูในเมือง นักศึกษาวิทยาลัยครูนอกเมืองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมมากกว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ก็มีมากกว่านักศึกษาวิทยาลัยครูในเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยครูในเมืองมีกิจกรรมส่วนตัวหรือแยกตัวออกไปหาความสนุกสนานเพลิดเพลินตามลำพังในตัวเมืองมากกว่าก็เป็นได้ ด้านบริหาร ด้านอาคารสถานที่และ

สิ่งอำนวยความสะดวกที่วิทยาลัยครูนอกเมืองมีสภาพแวดล้อมดีกว่าวิทยาลัยครูในเมือง ไม่ว่าจะเป็นค่านการรับฟังความคิดเห็นจากส่วนรวม บริการแนะแนว การให้ความสำคัญแก่งานคานวิชาการ บริการคานสุขภาพอนามัย บริการคานห้องสมุด บริการคานโสตทัศนูปกรณ์ การมีโรงอาหารที่ถุกสุขลักษณะ การมีอาหารจำหน่ายเพียงพอ บริการน้ำดื่ม และบริการคานไปรษณีย์ เป็นต้น อาจจะเนื่องมาจากวิทยาลัยครูนอกเมืองได้รับความเอาใจใส่เป็นพิเศษในสิ่งเหล่านี้มากกว่า เพื่อเป็นสวัสดิการและบริการแก่อาจารย์และนักศึกษา เป็นแรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์ เนื่องจากมีความยากลำบาก และความไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้บริการต่าง ๆ จากภายนอกวิทยาลัย

12. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูเก่าโดยส่วนรวมตามทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่ถาพิจารณาเป็นรายคานแตกต่างกันในคานการบริหาร 5 ขอรายการเกี่ยวกับเรื่องการจัดการประชาสัมพันธ์ บริการแนะแนว การให้ความสำคัญแก่งานคานวิชาการ บริการห้องสมุด และจำนวนหนังสือในห้องสมุด คานอาคารสถานที่ ทัศนะแตกต่างกัน 8 ขอรายการ ในเรื่องที่ตั้งของอาคารสถานที่ เรียงและห้องสมุด ทางเดินคิตตอระหว่างอาคาร โรงอาหาร บริการน้ำดื่ม ความเพียงพอและความสะดวกของห้องน้ำ ทุกข้อคังกล่าวค่าเฉลี่ยของอาจารย์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของนักศึกษา

13. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูใหม่โดยส่วนรวมตามทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่ถาพิจารณาเป็นรายคานแตกต่างกันในคานการบริหาร ซึ่งทัศนะต่างกัน 6 ขอรายการ ในเรื่องการรับฟังความคิดเห็นคานการบริหารจากส่วนรวม การให้สิทธิเสรีภาพแก่นักศึกษา ความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกายของนักศึกษา ประสิทธิภาพในการจัดบริการคานห้องสมุด ความสอดคล้องของเนื้อหาหนังสือในห้องสมุดกับวิชาที่จะศึกษา คนควา ทุกข้อคังกล่าวค่าเฉลี่ยของทัศนะนักศึกษาคสูงกว่าของอาจารย์ ส่วนขอรายการที่ควคความไม่ช้าชอนของตารางสอน ค่าเฉลี่ยของอาจารย์สูงกว่าของนักศึกษา อาจเป็นเพราะอาจารย์ประสบกับปัญหานั้นน้อยกว่านักศึกษาก็เป็นได้

14. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในเมืองโดยส่วนรวมตามทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่ถาพิจารณาเป็นรายคานแตกต่างกันในคานความสัมพันธ์ในกลุ่ม

เพื่อนและด้านการบริหาร ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนที่สนะต่างกัน 5 ขอรายการ คือ การคบเพื่อนที่สนใจการเรียน การคบเพื่อนที่ฉลาด การปรึกษาและร่วมกันแก้ปัญหา การรับประทานอาหารกลางวันร่วมกันเป็นกลุ่ม ขอรายการเหล่านี้ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสูงกว่าอาจารย์ การทำงานเป็นกลุ่ม นักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหามากกว่าอาจารย์ อาจเป็นเพราะ นักศึกษาเป็นผู้ประสบกับปัญหานี้ด้วยตนเอง สำหรับอาจารย์หากไม่ติดตามการทำงานของ นักศึกษาอย่างใกล้ชิด เป็นแต่เพียงดูจากผลงานที่มอบหมายในบั้นปลาย ก็ไม่สามารถจะทราบ ได้ว่านักศึกษามีปัญหาในการทำงานกลุ่มชิ้นนั้นเพียงใด ด้าน การบริหารมีทัศนะ ที่แตกต่างกัน 5 ข้อ ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นการบริหารจากส่วนรวม ประสิทธิภาพในการจัดการ ประชาสัมพันธ์ การให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ ประสิทธิภาพในการจัดบริการด้าน หองสมุด และความสอดคล้องของเนื้อหาหนังสือในหองสมุดกับวิชาที่จะศึกษาคนควา ทุกข้อ ดังกล่าว ค่าเฉลี่ยของทัศนะนักศึกษาค้นสูงกว่าของอาจารย์

15. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนอกเมืองตามทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษา แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการบริหารต่างกัน 5 ขอรายการ ในเรื่องความเหมาะสมของระเบียบการ แต่งกายของนักศึกษา ประสิทธิภาพของบริการแนะแนว การได้รับคำปรึกษาและชี้แจงการ เลือกรวิชาก่อนลงทะเลเรียน ความสอดคล้องของเนื้อหาหนังสือในหองสมุดกับวิชาที่จะศึกษา คนควาและความเพียงพอของจำนวนหนังสือในหองสมุด ทุกขอรายการข้างต้นค่าเฉลี่ยของ นักศึกษาสูงกว่าของอาจารย์ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ทัศนะต่างกัน 7 ขอรายการ ในด้านที่ตั้งของอาคารสถานที่และหองสมุดที่สะดวกต่อการไปมา การมีทาง เดินติดต่อกะหว่างอาคารต่าง ๆ การมีหองปฏิบัติการเพียงพอ การมีบริการน้ำดื่ม การมี หองน้ำที่เพียงพอและถูกสุขลักษณะ ทุกข้อดังกล่าวค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสูงกว่าของอาจารย์ การที่ขอรายการความเห็นที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยตามทัศนะของอาจารย์ ทำกว่าค่าเฉลี่ยตามทัศนะของนักศึกษาดังกล่าวไว้ในข้อ 12, 13, 14 และ 15 อาจจะเป็นอง มาจากภูมิหลัง วัย และประสบการณ์ของอาจารย์กับนักศึกษาต่างกัน อาจารย์โดยานสภาพ แวดล้อมของมหาวิทยาลัยซึ่งมาตรฐานของสิ่งต่าง ๆ อยู่ในขั้นดี มาสู่วิทยาลัยครูซึ่งมีสภาพค่อย

มหาวิทยาลัยในทุกด้าน ส่วนนักศึกษาไควานสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมัธยมซึ่งมีสภาพ
 คอยมาสู่วิทยาลัย ประกอบกับพื้นฐานทางครอบครัวของนักศึกษามาจากครอบครัวเกษตรกรกรรม
 เป็นส่วนใหญ่ เกษตกรทัศนสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูจึงอาจจะต่างกันโดยอาจารย์คาดหวัง
 ไวสูงกว่านักศึกษา เพราะอาจารย์อาจจะเปรียบเทียบกับสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา
 ระดับมหาวิทยาลัย ในขณะที่นักศึกษาอาจจะเปรียบเทียบกับสภาพแวดล้อมของสถาบันเก่าของ
 ตนซึ่งมีสิ่งที่ยกกว่าวิทยาลัยครู ด้วยเหตุนี้ค่าเฉลี่ยของทัศนะนักศึกษาที่มีต่อประสิทธิภาพใน
 การจัดการประชาสัมพันธ์ บริการแนะแนว บริการคานห้องสมุด บริการน้ำดื่ม ความเหมาะสม
 ของที่ตั้งอาคารเรียนและห้องสมุด ฯลฯ ล้วนแต่สูงกว่าค่าเฉลี่ยตามทัศนะของอาจารย์

จากผลการวิจัยที่พบว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นทั้งของอาจารย์และนักศึกษา
 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูด้านต่าง ๆ ยังไม่สูงเท่าที่ควร ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ที่
 เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยครูในภาคใต้ทั้ง 5 วิทยาลัย จึงควรนำผลการวิจัยนี้ไปพิจารณาขอבקพรอง
 ของวิทยาลัยของตน เพื่อปรับปรุงวิทยาลัยให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดประสบการณ์
 ทางการศึกษา ควรแก่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาโดยแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ และผู้บริหารวิทยาลัย
 ครูในภาคใต้ เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมวิทยาลัยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ของวิทยาลัยครูทั้ง 5 วิทยาลัยในภาคใต้ ควรให้นักศึกษามี
 โอกาสรวมประเมินผลการสอนเพื่อจะได้นำขอมูลมาปรับปรุงการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ
 ยิ่งขึ้น ควรหาวิธีที่ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียน ควรใช้เทคนิคการสอน
 หลาย ๆ วิธีนอกเหนือจากวิธีบรรยาย ควรกระตุ้นให้นักศึกษาได้มีโอกาสอภิปรายหรือแสดง
 ความคิดเห็นในชั้นเรียนให้มากขึ้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาครมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ควร
 ปลุกฝังให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุดประกอบการเรียน เพื่อฝึกให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้
 อยู่เสมอ และเป็นผู้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการต่าง ๆ ของโลก และอาจารย์
 ควรใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาครูด้วย

2. อาจารย์ควรติดตามผลการทำงานที่มอบหมายให้นักศึกษาทำเป็นกลุ่มอยู่ตลอดเวลา โดยอาจจะคอยดูแลให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด หรืออาจจะใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน เพราะจากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาประสบปัญหาในความสัมพันธ์ด้านสติปัญญาในกลุ่มเพื่อนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำงานเป็นกลุ่ม

3. วิทยาลัยครูในภาคใต้ควรจะหาสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาและอาจารย์ไม่สนใจและไม่คอยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ควรมีการประเมินผลกิจกรรมที่จัดขึ้นทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

4. วิทยาลัยครูในภาคใต้ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา หรือการทำความเข้าใจในหน้าที่และบทบาทของผู้บริหารด้านต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูในฐานะสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติ เพราะกลไกทางด้านการบริหารมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมด้านอื่น ๆ ทุกด้าน สภาพแวดล้อมด้านการบริหารที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างรีบด่วน คือ บริการด้านสุขภาพอนามัย จำนวนหนังสือในห้องสมุด การลงโทษนักศึกษาที่กระทำผิดระเบียบ และการจัดการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย

5. วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูภูเก็ต ควรมีการปรับปรุงโรงอาหารซึ่งยังไม่ถูกสุขลักษณะ วิทยาลัยครูภูเก็ตและวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ควรปรับปรุงบริการน้ำดื่มตามอาคารสถานที่ต่าง ๆ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานีควรปรับปรุงในเรื่องห้องปฏิบัติการ และเครื่องมือเครื่องใช้ในห้องปฏิบัติการซึ่งไม่เพียงพอ รวมทั้งเรื่องทางเดินติดต่อระหว่างอาคารต่าง ๆ ค่าย ส่วนวิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี และวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช การปรับปรุงใหม่ที่ทำงานนอกห้องเรียนใหม่มากขึ้น วิทยาลัยครูยะลา ควรปรับปรุงคานเอกสารการพิมพ์

6. วิทยาลัยครูในกลุ่มภาคใต้ ควรมีการช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกัน อาจจะเป็นการช่วยเหลือในคานบุคลากรในสาขาวิชาที่บางวิทยาลัยยังขาด หรืออาจจะมีการประชุมปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกัน เพื่อการพัฒนาวิทยาลัยในกลุ่มให้สามารถปฏิบัติภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. วิทยาลัยครูแต่ละแห่งในภาคใต้ ควรสำรวจสภาพแวดล้อมวิทยาลัยของตน

เพื่อจะได้ตระหนักถึงจุดเด่นและข้อบกพร่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมบ้านต่าง ๆ แล้วจะได้ปรับปรุงแก้ไข เพราะจากผลการวิจัยสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ควรรี้นำการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ให้ลึกซึ้งลงไปในด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อจะได้ข้อมูลและได้ทราบปัญหาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา โดยใช้ตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น
3. ตัวแปรสำคัญที่ทำให้สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูแตกต่างกัน คือ อายุของวิทยาลัย ส่วนที่ตั้งของวิทยาลัยไม่เป็นตัวแปรที่บ่งบอกความแตกต่างอย่างแน่ชัด จึงอาจไม่จำเป็นในการวิจัยครั้งต่อไป
4. ควรมีการศึกษาต่อไปว่า สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูที่แตกต่างกัน มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหรือไม่
5. ควรมีการวิจัยสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ในลักษณะนี้อีก ในช่วงระยะเวลา 4 ปี เพราะว่าสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
6. ควรมีการศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในกลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง เพื่อเปรียบเทียบกับการวิจัยนี้
7. ควรมีการปรับปรุงเครื่องมือนี้ โดยการพิจารณาข้อรายการที่มีลักษณะพึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์อย่างแจ่มชัด และควรยกเว้นข้อเหล่านี้ในการคำนวณคะแนนพึงประสงค์ ทั้งนี้เพื่อให้คะแนนพึงประสงค์มีลักษณะแจ่มชัดและมีน้ำหนักยิ่งขึ้น